

УДК 003.6.079:008

ЗБЕРЕЖЕННЯ ГРАФІТІ-МИСТЕЦТВА ЯК НАЦІОНАЛЬНОГО НАДБАННЯ: ПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ

Червонюк

Олена Анатоліївна

провідний редактор
Інституту культурології
Національної академії
мистецтв України

Червонюк

Елена Анатольевна

ведучий редактор
Інституту культурології
Національної академії
искусств України

Olena Chervoniuk

Leading Editor,
Institute of Culturology,
National Academy of Arts
of Ukraine

***Анотація.** Оскільки виникає питання збереження графіті-продукту як національного надбання, на нього необхідно шукати відповіді. Протистояння офіційних інститутів і виконавців графіті існувало сторіччями і стосувалося давніх написів не менше, ніж сучасних. Зображення на стінах, зазвичай, є витворами мистецтва або ж відображенням культурних тенденцій нації. Якщо називати певні такі роботи пам'ятками історії, то інші потрібно хоча б не знищувати, а залишати для нащадків як інформацію про сьогодення. Мистецтво графіті у таких проявах, як мурали на міських спорудах, лише вносить позитивні фарби в сірі будні. Кожна така робота з перебігом часу може стати національним надбанням.*

***Ключові слова:** графіті-мистецтво, культурні традиції, пам'ятки історії, мурали, національне надбання.*

***Постановка проблеми.** Ознаменувався появою нового прояву графіті у вигляді муралів міський простір. Столичні багатоповірки почали слугувати стінами великого музею образотворчого мистецтва просто неба. Розбіжні погляди на побутування такого явища, безперечно, виникли й виявляються по-різному. Тому потреба в артикуляції певної шкали цінностей цього мистецтва визріла. Оскільки виникає питання збереження графіті-продукту як національного надбання, на нього необхідно шукати відповіді.*

***Аналіз останніх досліджень та публікацій.** Вивченню питання визнання, продукування, збереження графіті-мистецтва присвячені роботи Л. Лернера [8], Н. Михеєвої [10], Д. Плешкова [12], С. Паверса. Дослідники стверджують, що графіті — постіндустріальний неокульт, який поєднує візуальну експресію з не менш гідною вербальною. Доказом того, що це явище дотичне до мистецтва є роботи науковців Р. Барта [1], Ю. Лотмана [9], К. Юнга [16], що досліджують символічні зображення як відображення культурного фону особистості. Вивченням руських графіті займаються мовознавці, історики, археологи. Стародавні графіті — важлива складова слов'янської епіграфіки й культурології. Роботи Б. Рибаківа [14], С. Висоцького, О. Мединцевої, Б. Сусліва, Б. Щепкіна, В. Ларичева [7] й інших дослідників присвячені різним аспектам вивчення стародавніх графіті. Кожний з них обґрунтовано доводить, що графіті є цінним матеріалом для вивчення мови, культури, соціальної ієрархії, народного розмовного стилю, ставлення до релігії населення Русі. У вивченні сучасних графіті перетина-*

ються інтереси кримінологів, культурологів, фольклористів, психологів, соціологів, що відображене в роботах І. Головахи [4], А. Русяєвої [13], О. Голуб [11] тощо.

Мета статті. Проаналізувати питання збереження графіті-мистецтва в контексті творення міської культури, окреслити шляхи продукування нових витворів без необхідності знищення вже створених. Дослідити діапазон розповсюдження муралів на будинках столиці. Провести аналогії, що допоможуть знівелювати застаріле ставлення до графіті як до руйнівного явища й затвердити ставлення до цього прояву як до мистецтва.

Виклад основного матеріалу. Світ сучасних графіті — це прояв внутрішнього життя наших сучасників. Це форма існування традиційної субкультури міста, феномен, що нараховує сторіччя, незалежно від нашого до нього ставлення [11]. Протистояння офіційних інститутів і виконавців графіті існувало сторіччями і стосувалося давніх написів не менше, ніж сучасних. Сьогодні вже не потрібно доводити, що стародавні графіті Софійського собору в Києві — не нікчемне забруднення стін, а пам'ятник історії, складова частина культури, об'єкт дослідження багатьох соціогуманітарних областей науки [13]. Вивченням руських графіті займаються мовознавці, історики, археологи. Стародавні графіті — важлива складова слов'янської епіграфіки й культурології. Роботи Б. Рибаківа, С. Висоцького, О. Мединцевої, Б. Сулова, Б. Щепкіна й інших дослідників присвячені різним аспектам вивчення стародавніх графіті. Кожний з них обґрунтовано доводить, що графіті є цінним матеріалом для вивчення мови, культури, соціальної ієрархії, народного розмовного стилю, ставлення до релігії населення Русі. Б. Рибаків, характеризуючи значимість стародавніх графіті, писав: “Графіті на стінах давніх будинків — важлива складова частина епіграфіки... Епіграфічний запис — це живий голос давньоруського мешканця” [14]. Як свідчать найстародавніші графіті, указ Володимира порушували люди різних професій, соціальних шарів, світські особи й диякони. Численні написи на стінах Софії Київської та інших будівель стародавнього Києва, датовані XI–XIII століттями, мають десятки граматичних ознак сучасної української мови. В історичних написах відчувається прагнення людини до діалогу з Богом, і в боротьбі за право на цей діалог порушувалися державні й церковні

закони. Цікаво, що сучасні українські графіті, наприклад, у Харкові й Києві майже не містять згадувань про Бога, не виконуються на стінах церков, і релігійна тематика зовсім не домінує в них (хоча у Львові були зафіксовані малюнки й написи на стінах соборів) [11; 13; 4].

У сучасному світі стосовно графіті також існують закони, що сформульовані в “Кодексі України про адміністративні правопорушення”. Ми можемо читати в тексті пояснювальної записки: “Самовільне нанесення зображень, написів на будинки чи споруди, розташовані на територіях загального користування, а також у допоміжних приміщеннях будинків, на рухомий склад залізничного транспорту по своїй суті є діяльністю, що посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян. Відтак, зазначена діяльність є адміністративним правопорушенням (проступком), і за неї законом повинна бути передбачена адміністративна відповідальність. На сьогодні в чинному законодавстві відсутні норми, що прямо встановлювали б відповідальність за описані вище дії. Крім цього, вони спотворюють зовнішній та внутрішній вигляд рухомого складу транспорту, будинків, порушують архітектурну концепцію містобудування, а в окремих випадках є носієм негативної (непристойної) інформації” [6]. Так, як і за Володимира, закон порушується: на міських стінах виникають усе нові полотна. Суперечки щодо визнання цих зображень саме мистецькими витворами точаться постійно.

Задля доказу, що зображення на стінах, зазвичай, є витворами мистецтва або ж відображенням культурних тенденцій нації, можна зробити посилання на події, які нещодавно розгорталися навколо одного з графіті. Прокуратура Києва започаткувала кримінальне впровадження щодо знищення малюнків (іл. 1) з фасаду будинку на Грушевського. Поштоухом до їхнього створення була Революція гідності. Щодо такого кардинального рішення з боку законодавчого органу влади можемо читати в повідомленні від 3 вересня 2017 року: “Наказом Міністерства культури № 869 від 15.10.2014 року місце бойових дій і масової загибелі громадян у районі вул. Грушевського в Києві під час акції супротиву в лютому 2014 внесено до реєстру об'єктів культурної спадщини, покаранням за пошкодження чи знищення яких є кримінальна відповідальність”. Як наслідок викладеного вище, відомості щодо за-

Іл. 1. "Ікони Революції". Художник Sociopath. Фасад будинку на вулиці Грушевського, 4. Київ

значеного правопорушення внесені до ЄРДР за ст. 298 КК України — "Нищення, руйнування або псування пам'яток історії чи культури" [15].

Після прийняття рішення щодо відновлення графіті на Грушевського художник Sociopath (нік вказано за відомостями зі сторінки в Facebook) повідомив, що "після вирішення всіх офіційних і організаційних питань" відновить "Ікони Революції", а також "нарешті ... буде час і простір, якого ... бракувало в ту ніч на Груші, щоб зробити якісні малюнки..." [17]. На інших інтернетресурсах можна знайти переписку, яка відображає кардинально протилежні погляди щодо зазначених подій: "... Ніхто навіть не знає прізвище художника... не треба підносити трафаретне мистецтво (!) до рангу витворів [мистецтва]. Це типовий стріт-арт, який час від часу видаляють комунальні служби..." (Ігор Доценко, директор магазину на Грушевського, 4) — "А ви не розумієте, що ОРИГНАЛИ ЗНИЩИЛИ?" (Тетяна Висоцька, користувач соцмережі). Крім того, віце-прем'єр В'ячеслав Кириленко в Twitter написав, що знищені графіті були частиною експозиції Музею Майдану — тому за нанесення збитків музейному фондові (!) передбачена кримінальна відповідальність [15].

Якщо звернути увагу на висловлювання, викладені вище, то навіть з вуст противника графіті підсвідомо злітає слово "мистецтво" на зазначення цього виду діяльності. Помилковим до цього часу є судження щодо визнання витворів мистецтва лише за авторством (можна назвати безліч історичних пам'яток без зазначення імені творця), і, крім того, графіті-мистецтво вже дещо відходить від колективності та анонімності. Райтери й раніше не називали себе зовсім не через сором за скоєне... причини зовсім інші: закон та екстрим. На сьогодні сучасний світ знайомий з іменами (ніками) творців цього мистецтва за кордоном та на теренах Укра-

їни. Ще одним підтвердженням значущості цього виду творчості та необхідності його збереження є визнання високопосадовців щодо "нанесення збитків музейному фондові" в контексті саме про графіті. Зрозуміло, що в музеях, зазвичай, зберігають національні надбання, пам'ятки історії та культури.

На ознаменування різних подій (свята, протести, значні дати в житті особистостей тощо) на стінах сучасних міст постійно виникають нові монументальні зображення. Не помітити їх неможливо не лише через розміри, а й змістове та емоційне наповнення. Людина, що жодного разу не брала в руки пензля (оволодіти технікою малювання балончиком з фарбою ще важче) задля створення саме зображення, ніколи не зможе оцінити складність такої роботи (називатиме це розвагою). Якщо називати певні такі роботи пам'ятками історії, то інші потрібно хоча б не знищувати, а залишати для нащадків як інформацію про сьогоднішній день. Виконавець графіті може й сам до кінця не усвідомлювати, що стоїть за кожним зображенням. Точніше, йому зрозумілі лише певні значення, бо, як зазначив Юрій Лотман: "...усвідомлюючи деякий об'єкт, як текст, за тих обставин ми розуміємо, що він якимось чином закодований... Не важливо чи то текст невідомою нам мовою на випадково збереженому уламку давно втраченої культури, чи художній твір, розрахований на шокування аудиторії новаторством..." [9, 581]. Мистецтво графіті у таких проявах, як мурали на міських спорудах, лише вносить позитивні фарби в сірі будні. Кожна така робота з перебігом часу може стати національним надбанням.

Сьогодні вулиці столиці можна подекуди асоціювати з великим музеєм образотворчого мистецтва просто неба. Художники вирішили оживити Київ настінним розписом. Мурали на фасадах будинків незабаром можуть стати візитівкою міста. Величезних вуличних картин на сьогодні в столиці вже більше декількох десятків: на Стрілецькій — портрет Лесі Українки, на Антоновича — хлопчик з літачками, на Великій Васильківській — український Святий Георгій тощо. Про це явище мало говорити — його треба бачити.

Мурал "Відродження" (Іл. 2) знаходиться на Андріївському узвозі. Він був створений двома художниками — Олексієм Кисловим із Севастополя й французьким стріт-артистом Жульєном Малланом в межах фестивалю "Французька весна". Дівчина-

Іл. 2. "Відродження". Художники Олексій Кислов, Жульєн Маллан. Андріївський узвіз. Київ

українка на картині — символічне відображення духу й сили України [2].

У Києві існують графіті, що захovanі від очей перехожих у столичних двориках. Центр міста особливо різниться таким настінним живописом: стіна Віктора Цоя на Грушевського, стріт-арт з горгульями на Хрещатику, рожеві жирафи на Володимирській (іл. 3) тощо.

Графіті з рожевими жирафами з'явилося в 2004 році на місці неприглядної цегляної стіни. У будинку навпроти розміщувалося об'єднання архітекто-

Іл. 3. "Рожеві жирафи".
Художник Ігор Новаковський.
Фасад будинку на вулиці Володимирській, 75. Київ

рів, які й вирішили змінити вигляд з вікна. Автор мурала — художник Ігор Новаковський [3]. Хоча це творіння й не виникло саме у зв'язку зі знаменною подією, воно було народжене прагненням людей до покращення дійсності навколо. Ми знаємо, що саме мистецтво несе основне естетичне навантаження.

Задля досягнення рівня мистецького витвору графіті мало пройти довгий шлях від невідомості до визнання. Дещо спрощені закони сьогодні дають можливість райтерам творити більш вільно. У Києві досить лише одержати дозвіл на створення мурала в районній адміністрації (що, за словами, вуличних художників, досить легко). Проте такий дозвіл не має гарантії захисту від знищення. Будь-хто інший може наступного дня за такою ж домовленістю з місцевими чиновниками нанести своє зображення поперху твого. Можна згадати один з таких дивних інцидентів.

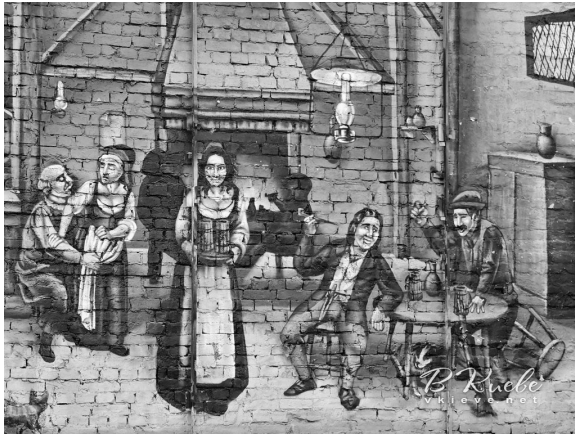
Є свій стріт-арт і на вулиці Прорізній. У дворі будинків 11 та 15 можна побачити величезне зображення з червоною каретою та трійкою білих коней (іл. 4).

Замовником картини був ресторан "Каретний двір". Авторами стали художники студії "SprayWay", роботу (іл. 5) яких кияни могли бачити раніше на фасаді будинку Великої Васильківської — це зображення життя комунальної квартири [3].

3D-графіті на боковій стіні будинку на Великій Васильківській, 38 було створене в квітні 2013 року студією "SprayWay" як реклама пивного бренду. Творці стріт-арта разом з креативним агентством Lovemarks creative studio за підтримки пивного

Іл. 4. "Червона карета з трійкою білих коней".
Художники студії "SprayWay".
Двір будинків на вулиці Прорізна. Київ

Іл. 5. “Комунальна квартира” (фрагмент).
Художники студії “SprayWay”.

Фасад будинку на вулиці Велика Васильківська. Київ

бренду Stare Misto перетворили одну зі стін будинку в мурал. Перехожі могли спостерігати зображення трьох поверхів будинку, а намальований розлом у стіні відкривав картини з життя мешканців будинку з середини. Перший поверх займала пивна XIX століття, на другому були зображені відразу два сюжети — чоловік, що настиг дружину з коханцем, та грабіжник, що заліз до будинку. На балконі третього поверху — сучасна молодь на вечірці. У правому верхньому кутку картини можна було спостерігати зображення художника-мураліста, що завершує розписувати залишок білої частини стіни. Восени 2013 року логотип “Stare Misto” на картині був зафарбований. У вересні ж 2014, хоча мурал мало у кого асоціювався з пивним брендом, зображення повністю зафарбували й поверху створили мурал “Український Святий Георгій” (іл. 6). Авторство цієї фрески належить арт-дуєту “Interesni Kazki” у складі Олексія Бордусова (Waone) та Володимира Манжоса (Aes). У центрі композиції воїн-козак з головою сокола, що б’ється зі змієм [3]. Робота випромінює ідею боротьби добра зі злом, перемоги світла над темінню. Не дивно, що саме таке смислове навантаження має мурал 2014 року створення.

Беззаперечно, що виникнення нового патріотичного зображення могло статися, такі прояви лише розширюють українську арт-галерею просто неба. Виникає питання: невже закінчилися неприглядні площі стін у столиці? Для нанесення на поверхню мурала, цього разу присвяченого українському народові, який виник в уяві художників у образі

Іл. 6. “Український Святий Георгій”.
Художники арт-дуєту “Interesni Kazki”.

Фасад будинку на вулиці Велика Васильківська. Київ

воїна-сокола, що перемагає підступного ворога-змія, могла бути знайдена не зайнята іншим витвором мистецтва поверхня. Карл Юнг означив би це так: “Факт залишається фактом, люди роблять речі і навіть не знають, навіщо вони це роблять... Думки-форми, універсальні жести, численні установки відповідають взірцям, що сформувалися за часів, коли в людини не сформувалося рефлекторне мислення...” [16, 241].

Проект “Хранителі стрит-арта” започаткований у місті Єкатеринбург (Росія) 2015 року. Команда “Стенографія” розпочала роботу з реставрації та збереження 8 вуличних об’єктів графіті в місті. Одним з них є “Сізіфів труд” (іл. 7) від українського арт-дуєту “Interesni Kazki” [3]. Як бачимо, можуть бути й зворотні дії від творців подібних витворів: не зафарбовувати та руйнувати, а відновлювати. Абсолютно в різних контекстах виникла назва одного й того ж арт-дуєту “Interesni Kazki”. Вони були винуватцями знищення одного з витворів графіті в рідній країні, коли в той же час їхнє творіння реставрують та бережуть у сусідній. Або ж мурали саме цих художників є справжніми витворами мистецтва, або їм просто таланить, що існує погляд на графіті як на культурне надбання (хоча й як особистісний прояв) за кордоном.

Лл. 7. “Сізіфів труд”. Художники арт-дуєт “Interesni Kazki”. Єкатеринбург, Росія

Висновки. Така ситуація може ставатися знову та знову. Це не залежить ні від особистості художників, ні від ідейного наповнення зображуваного, навіть не від місця створення картини. Графіті саме по собі — мистецтво масове. Його прояви були завжди не всім зрозумілими. Навіть за таких, здавалося б, позитивних обставин — надання сірому міському простору життя — є противники, протиборці. Лякає масовість появи муралів на міських стінах, про що не забарилися висловитися мистецтвознавці: “Центральна частина міста використовується або як рекламна площа, або ж для висловлення амбіцій художників. Порушується поняття архітектурного ансамблю чи промислового дизайну” [2]. Задля того, щоб уникнути таких побоювань не треба жодних фінансових витрат, лише разом з дозволами на нанесення зображень від районних адміністрацій затверджувати ескіз майбутнього витвору мистецтва. Столиця велика, сірих будівель достатньо, тому полотно можна створювати ще протягом десятиліть, перетворюючи місто на великий музей просто неба.

Література / References:

1. *Bart P.* Риторика образа // Избранные работы. Семиотика. Поэтика. — М., 1989. — 398 с.
2. В Києве [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://vkieve.net/street-art> (Дата звернення — 07. 02. 2018).
3. Вести. Интересный Киев [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://interesniy-kiev.livejournal.com> (Дата звернення - 07. 02. 2018).
4. *Головаха И.* Социальное значение асоциальных граффити / И. Головаха // Социология: теории, методы, маркетинг. — 2004. — № 2. — С. 64 — 77.
5. Графіті в Києві. Вандализм чи мистецтво? // Студент Plus+, 9/2007. — С. 10–11.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення (Документ 80731-10, чинний, поточна редакція — Редакція від 07.01.2018, підстава 2229-19) // Відомості Верховної Ради України. — 2018. — № 1. — Ст. 108.
7. *Ларичев В. Е.* Прозрение: Рассказы археолога о первобытном искусстве и религиозных верованиях / В. Е. Ларичев. — М.: Политиздат, 1990. — 223 с.
8. *Лернер Л.* Легальное искусство / Л. Лернер // Искусство, 2 апреля, 2009. — С. 48–50.
9. *Лотман Ю.* Текст у тексті / Ю. Лотман // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. — Львів, 2002. — С. 581–597.
10. Михеева Н. А. Свободное время и развитие социальной и творческой активности молодежи в условиях нового города / Н. А. Михеева — Л.: Знание, 1983. — 165 с.
11. *О. С. Голуб.* Графіті // Енциклопедія сучасної України : у 30 т. / ред. кол. І. М. Дзюба [та ін.] ; НАН України, НТШ, Координаційне бюро енциклопедії сучасної України НАН України. — К., 2003–2016.
12. *Плешков Д.* Родные стены помогут / Д. Плешков // Художественный совет. — Май — июнь, 2004. — С. 43 — 44.
1. *Bart R.* Rytoryka obraza // Yzbrannye raboty. Semyotyka. Poetyka. — М., 1989. — 398 с.
2. V Kyeve [Elektronnyi resurs] — Rezhym dostupu: <http://vkieve.net/street-art> (Data zvernennia - 07. 02. 2018).
3. Vesti. Ynteresnyi Kyev. [Elektronnyi resurs] — Rezhym dostupu: <http://interesniy-kiev.livejournal.com> (Data zvernennia - 07. 02. 2018).
4. *Holovakha Y.* Sotsyalnoe znachenye asotsyalnykh hruffyty / Y. Holovakha // Sotsyolohiya: teoryy, metody, marketynh. — 2004. — № 2. — S. 64 — 77.
5. Hrafiti v Kyievi. Vandalizm chy mystetstvo? // Student Plus+, 9/2007. — S. 10–11.
6. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia (Dokument 80731-10, chynnyi, potochna redaktsiia — Redaktsiia vid 07.01.2018, pidstava 2229-19) // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. — 2018. — № 1. — St. 108.
7. *Larychev V. E.* Prozrenye: Rassказы arkeoloha o pervobytnom yskusstve y relyhoznykh verovaniakh / V. E. Larychev. — М.: Polytyzdat, 1990. — 223 s.
8. *Lerner L.* Lehavnoe yskusstvo / L. Lerner // Yskusstvo, 2 apreliya, 2009. — S. 48–50.
9. Lotman Yu. Tekst u teksti / Yu. Lotman // Antolohiia svitovoi literaturno-krytychnoi dumky XX st. — Lviv, 2002. — S. 581–597.
10. *Mykheeva N. A.* Svobodnoe vremia y razvytye sotsyalnoi y tvorcheskoi aktyvnosti molodezhy v uslovyakh novoho horoda / N. A. Mykheeva — L.: Znanye, 1983. — 165 s.
11. *O. Ye. Holub.* Hrafiti // Entsyklopediia suchasnoi Ukrainy : u 30 t. / red. kol. I. M. Dziuba [ta in.] ; NAN Ukrainy, NTSh, Koordynatsiine biuro entsyklopedii suchasnoi Ukrainy NAN Ukrainy. — К., 2003–2016.
12. *Pleshkov D.* Rodnye steny pomohut / D. Pleshkov // Khudozhestvennyi sovet. — Mai — yiun, 2004. — S. 43 — 44.

13. Русьяева А. С. Графіті // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. — К.: Наук. думка, 2004. — Т. 2 : Г — Д. — С. 186.
14. Рыбаков Б. Русская эпиграфика X–XIV вв. Состояние, возможности, задачи // История, фольклор, искусство славянских народов. V Международный съезд славистов. — М., 1963. — С. 35–72.
15. Українська правда [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2017/09/3/7153882/> (Дата звернення — 08. 02. 2018).
16. Юнг К. Г. Об архетипах как основе понимания сознательной деятельности человека / К. Г. Юнг — М.: Культура, 1998. — С. 241–246.
17. Facebook [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://www.facebook.com/therealSociopath/posts/776455059194873> (Дата звернення — 06. 02. 2018).
13. Rusiaieva A. S. Hrafiti // Entsyklopediia istorii Ukrainy : u 10 t. / redkol.: V. A. Smolii (holova) ta in. ; Instytut istorii Ukrainy NAN Ukrainy. — K.: Nauk. dumka, 2004. — T. 2 : H — D. — S. 186.
14. Rybakov B. Russkaia epyhrafyka X–XIV vv. Sostoianye, vozmozhnosity, zadachy // Ystoryia, folklor, yskusstvo slavianskykh narodov. V Mezhdunarodnyi sezd slavystov. — M., 1963. — S. 35–72.
15. Ukraynskaia pravda [Elektronnyi resurs] — Rezhym dostupu: <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2017/09/3/7153882/> (Data zvernennia — 08. 02. 2018).
16. Iunh K. H. Ob arkhetypakh kak osnove ponymaniya soznatelnoi deiatelnosti cheloveka / K. H. Yunh — M.: Kultura, 1998. — S. 241–246.
17. Facebook [Elektronnyi resurs] — Rezhym dostupu: <https://www.facebook.com/therealSociopath/posts/776455059194873> (Data zvernennia — 06. 02. 2018).

Червонюк Елена Анатольевна

Сохранение граффити-искусства как национального достояния: вопросы и ответы

Аннотация. Поскольку возникает вопрос сохранения граффити-продукта как национального достояния, на него необходимо искать ответы. Противостояние официальных институтов и исполнителей граффити продолжалось на протяжении столетий и касалось древних надписей не менее, чем современных. Изображения на стенах, как правило, являются произведениями искусства или отражением культурных тенденций нации. Если называть определенные такие работы памятниками истории, то другие нужно хотя бы не уничтожать, а оставлять для потомков как информацию о настоящем. Искусство граффити в таких проявлениях, как муралы на городских сооружениях, лишь вносит положительные краски в серые будни. Каждая такая работа с течением времени может стать национальным достоянием.

Ключевые слова: граффити-искусство, культурные традиции, памятники истории, муралы, национальное достояние.

Olena Chervoniuk

Preservation of Graffiti Art as a National Asset: Questions and Answers

Summary. The study deals with the problem of recognition, production, and preservation of graffiti art as post-industrial neoclass. The purpose of the study is to analyze the issues of preserving graffiti art in the context of the creation of urban culture, to outline ways of producing new works without the need to destroy the already created. It also represents the necessary research of the range of mural distribution at the houses of the capital, carries out analogies that will help to eliminate the outdated attitude to graffiti as a destructive phenomenon and to affirm the attitude to this manifestation as art.

Works and publications of many scientists (B. Shchepkin, O. Medyntseva, S. Iysotskyi, R. Bart, L. Lerner, and others) were researched. Many of them are dedicated to the study of the issue of recognition, production, preservation of graffiti art claiming that graffiti is a post-industrial neoclass, which combines visual expression with an equally worthy verbal. The works of scientists exploring symbolic images as a reflection of the cultural background of the individual prove that this phenomenon is tangent to art. The study of graffiti of Russ conducted by linguists, historians, and archaeologists also proves the need to preserve such contemporary images. Ancient graffiti is an important part of Slavic epigraphy and cultural studies. Each scientist reasonably argues that graffiti is a valuable material for learning the language, culture, social hierarchy, folk colloquialisms, and attitude towards religion. In the study of modern graffiti, the interests of criminologists, culturologists, folklorists, psychologists, and sociologists mingle, which is reflected in works of many researchers.

The urban space was manifested by the emergence of a new look graffiti — graffiti in the form of murals. Metropolitan high-rise buildings began to serve as walls of the great open-air museum of fine arts. Different attitudes towards the existence of such phenomenon, undoubtedly, appeared and manifested themselves in different ways. Therefore, the need and time for expressing a certain scale of values of this art has become. Since there is a question of preserving the graffiti product as a national asset, there is a need to look for answers. The confrontation of official institutions and graffiti artists existed for centuries and related to ancient writings no less than to modern ones. Pictures on the walls, as a rule, are creations of art or reflections of the cultural trends of the nation. If some certain works name as historical monuments, then others, at least, should not be destroyed, but left for posterity as information about the present. The art of graffiti in the form of murals on urban buildings only brings positive colours on a grey weekday. Each such work with the passage of time can become a national heritage. To avoid fears of art historians and lawmakers about the violation of the architectural ensemble of the city due to the dominance of poor-quality works on the walls of urban buildings, no financial costs are required, only to approve the sketch of the future work of art together with granting the permissions for drawing images from district administrations. The capital is large; there are enough grey buildings, so the canvas can be created for decades, turning the city into a great open-air museum.

Keywords: graffiti art, cultural traditions, historical monuments, murals, national heritage.

Стаття надійшла до редакції 07.11.2017